

بسم الله
ضیاب اناسی ملائمتی سلام علیکم
لطفاً ضمنی اعلام کن که در این باره در صورت امکان
مقاله حاضر، شایسته با همکاری اینجانب از تلخیص
و حذف جملات تکراری در ماهنامه صبا جهت استفاده
حذف صفر از پول کشور - معایب و مزایا بهره برداری همکاران محترم درج شود.

۱۳۸۸، ۷، ۴

گرد آوری: محمد آقابزرگ حداد

در دهه‌های گذشته، کشورهای گوناگونی به حذف صفرها و تغییر واحد پولی خود اقدام کرده‌اند، ولی رکورددار این تغییرات، کشور برزیل است، به گونه‌ای که تاکنون این کشور در شش مرحله، هجده صفر از جلوی واحد پولی خود حذف کرد و هشت بار نیز واحد پولی تغییر داد.

حذف صفر واحد پولی کشورها، نخستین بار در آلمان و پس از جنگ جهانی دوم رخ داد. این کشور زیر فشار اقتصادی ناشی از جنگ جهانی دوم و خسارت‌های بر جای مانده از آن، توری شدید را تجربه می‌کرد که سیاستگذاران اقتصادی آلمان را وادار به حذف صفرها از مارک کرد.

هرچند در دهه‌های گذشته، کشورهای گوناگونی به حذف صفرها و تغییر واحد پولی خود اقدام کرده‌اند، ولی رکورددار این تغییرات، کشور برزیل است، به گونه‌ای که تاکنون این کشور در شش مرحله، هجده صفر از جلوی واحد پولی خود حذف کرد و هشت بار نیز واحد پولی تغییر داد.

به گزارش «شهروند امروز»، ایران پس از زیمبابوه بحران‌زده با تورم یازده میلیون و ۲۵۰ هزار درصدی و فقیرترین کشور آسیا، برمه با تورم ۴۰ درصدی از حیث تورمی در رده سوم جهان قرار دارد. این در حالی است که در بین ده کشوری که رکورددار تورم در ماه پیش بوده‌اند، ایران پس از پاکستان و مصر با ۳۴۰ میلیارد دلار، بیشترین تولید ناخالص ملی را داشته است.

حسینی، سومین سکانشادار وزارت امور اقتصادی و دارایی در دولت نهم با اشاره به این‌که هنوز در کارگروه اقتصادی، حذف صفرها قطعیت پیدا نکرده گفت: در شرایطی که تورم بالا می‌رود، چاره‌ای جز انتشار ارقام درشت‌تر برای سهل‌الوصول کردن روابط مالی مردم وجود ندارد؛ مضاف بر این‌که اگر قرار باشد سکه ضرب شده با ارقام پایتتر صورت بگیرد، هزینه ضرب برای دولت بالاتر می‌رود، زیرا ارزش فلز مصرف شده در ضرب سکه از خود آن در بسیاری از مواقع بیشتر شده است. به همین دلیل، گزارش شده که عده‌ای سکه موجود را به دلیل ارزش بالاتر فلز به کار رفته، جمع‌آوری و آب می‌کنند؛ بنابراین، دولت باید تدبیری بیندیشد تا در کنار تسهیل روابط مبادله مالی، امکان این سوءاستفاده را به کمترین حد ممکن برساند.

تاریخچه ی حذف صفر از پول

حذف صفر واحد پولی کشورها، نخستین بار در آلمان و پس از جنگ جهانی دوم رخ داد. این کشور زیر فشار اقتصادی ناشی از جنگ جهانی دوم و خسارت‌های بر جای مانده از آن، تورمی شدید را تجربه می‌کرد که سیاستگذاران اقتصادی آلمان را وادار به حذف صفرها از مارک کرد.

از سال ۱۹۶۰ تا کنون، در ۷۱ مورد دولتهای در حال توسعه مجبور شده اند چندین صفر را از پول ملی خود حذف کنند. آخرین نمونه در این زمینه به زیمبابوه مربوط می‌شود که طی آن دولت این کشور ۱۰ صفر از پول ملی این کشور حذف کرد. در ژانویه ۲۰۰۵ نیز، ترکیه لیره جدید را جایگزین لیره قدیم خود کرد. بر این اساس، هر یک میلیون لیره قدیم ترکیه (حذف شش صفر) به یک لیره جدید تبدیل شد. در ماه جولای همین سال نیز رومانی با حذف چهار صفر واحد پول جدید خود موسوم به لیو را معرفی کرد. در هر دو مورد، دولتهای ترکیه و رومانی پیام آشکاری را برای مردم و جامعه بین الملل فرستادند و آن اینکه سیاستهای اقتصادی دولت در گذشته اشتباه بوده است.

در سال ۱۹۹۲ میلادی بحران های اقتصادی در آرژانتین موجب کاهش چشمگیر ارزش پول ملی این کشور و وقوع بحران دلار در این کشور شد. دولت آرژانتین نیز مجبور شد برای جلوگیری از افزایش شدید تورم، بسته اصلاحات اقتصادی را با اولویت حذف صفر از پول ملی اجرا کند. در برخی از کشورها مثل شیلی و کرواسی، سیاست حذف صفر پس از اجرای سیاستهای تثبیت اقتصادی انجام شده است.

در برخی از کشورها مثل انگولا، جمهوری کنگو و نیکاراگوئه به رغم حذف صفر از پول ملی، تورم همچنان بالا است. بنابراین یکی از مسائلی که حذف صفر از پول ملی را ایجاب می‌کند، افزایش شدید تورم است. در آرژانتین طی سال ۱۹۶۰ میلادی، هر دلار آمریکا در برابر ۱۱۰۰ تا ۳۵۰۰ پزوی آرژانتین مبادله می‌شد. آرژانتین با حذف دو صفر از پول خود ارزش آن در برابر دلار را افزایش داد. در اوایل دهه ۱۹۸۰ میلادی نیز هر دلار آمریکا در برابر ۱۸۰۰۰ تا ۱۸۰۰۰۰ پزو داد و ستد می‌شد. دولت آرژانتین در سال ۱۹۸۳ چهار صفر از پول خود را حذف کرد. اگر دولت تنها به

حذف صفرهای پول ملی اکتفا کند و اصلاحات اقتصادی فراگیر و جامعی را اجرا ننماید، سیاست حذف صفر به تنهایی کارساز نخواهد بود.

حذف صفرها نیز ابعاد مختلفی داشته است. در این مدت از ۱۴ مورد حذف یک صفر ۹ مورد حذف شش صفر وجود داشته است و میانگین آن حذف سه صفر از پول ملی بوده است.

نوزده کشور در این مدت یک بار اقدام به حذف صفر کرده اند و ده کشور نیز دو بار این کار را انجام دادند. آرژانتین چهار بار، یوگسلاوی سابق ۵ بار و برزیل نیز شش بار صفرهای پول ملی خود را حذف کردند.

رکورددار این تغییرات، کشور برزیل است، به گونه‌ای که تاکنون این کشور در شش مرحله، هجده صفر از جلوی واحد پولی خود حذف کرد و هشت بار نیز واحد پولی خود را تغییر داد.

ایران پس از زیمبابوه بحران‌زده با تورم یازده میلیون و ۲۵۰ هزار درصدی و برمه فقیرترین کشور آسیا، با تورم ۴۰ درصدی از حیث تورمی در رده سوم جهان قرار دارد. با این حال در بین ده کشوری که رکورددار تورم در ماه مرداد ۸۷ بوده‌اند، ایران پس از پاکستان و مصر با ۳۴۰ میلیارد دلار، بیشترین تولید ناخالص ملی را داشته است.

حذف صفر از پول ملی

حذف صفر از پول ملی چندی است که مجددا در ادبیات اقتصادی جامعه خود را نمایان کرده است. پیشنهاد حذف یک صفر؛ تبدیل ریال به تومان؛ حذف سه صفر و حتی حذف چهار صفر و انتخاب نامی جدید برای پول ملی اذهان برخی را به خود مشغول کرده است. موضوع حذف صفر از پول ملی؛ در سال ۷۲ که طهماسب مظاهری در بانک مرکزی حضور داشته، در دستور کار اداره بررسی‌های اقتصادی بانک مرکزی قرار گرفت اما برخی مسوولان بعدی با این اقدام موافق نبودند و بررسی‌ها لازم متوقف شد.

پس از گذشت ۱۴ سال از این طرح سرانجام رئیس جمهوری دستور بررسی حذف ۳ صفر از پول ملی را در بخشهای تخصصی بانک مرکزی صادر کرد. در همین حال وزیر امور اقتصادی و دارایی از

تصویب پیشنهاد حذف صفرهای پول ملی در کارگروه تحول اقتصادی دولت خبر داد و گفت: هم اکنون این کارگروه در حال بررسی زمان اجرایی شدن این پیشنهاد است.

علت حذف صفر از پول ملی

از سوئی بانک مرکزی سرانه اسکناس در ایران را ۱۱۴ برگ اعلام و تصریح کرده است: این حجم از سرانه اسکناس ایران را جزو کشورهای رکورددار در این زمینه قرار داده است، زیرا سرانه اسکناس در کشورهای پیشرفته بین ۱۲ تا ۱۴ برگ است.

از دیگر سو کاهش ارزش پولی ملاک است. قدرت خرید اسکناس هزار تومانی که برای بار اول در سال ۱۳۵۱ منتشر شده است؛ معادل ۱۲۸ هزار تومان امروز است. و اسکناس ۱۰,۰۰۰ ریالی در حال حاضر فقط حدود ۲۵ ریال سی سال پیش قدرت خرید دارد.

این در حالی است که در مقابل ارزهای خارجی؛ پولهای درشت ما معادل پول خرد بسیاری از کشورهای جهان اعتبار دارد. به عنوان نمونه یک پوند انگلیس حدود ۲۰۰۰۰ ریال (دو هزار تومان) ایران و یک دلار آمریکا معادل ده هزار ریال ما و هزار تومان ما معادل ۴ ریال عربستان سعودی است که در عربستان تقریباً پول خرد تلقی می‌شود.

مزایای حذف صفر از پول ملی

یک نگرش اقتصادی بر این باور است سیستم باید طوری باشد که مردم احساس راحتی و آسایش بیشتری در معاملات روزمره داشته باشند. بطور قطع اتخاذ چنین تصمیمی (حذف صفر از واحد پولی) موجب می‌شود تا فعالیتهای اقتصادی با سهولت بیشتری انجام شود.

همینک داد و ستد روزانه مردم با تومان انجام می‌شود (یعنی حذف یک صفر) ارتباط قیمت‌ها با ریال برای جامعه قابل لمس نیست و مردم در معاملات روزانه به واقع تصویری از ریال ندارند.

حذف صفر از لحاظ نوشتاری هم کار را راحت تر خواهد کرد هم اثرات روانی اقتصادی کمتری بجای می‌گذارد.

وقتی صفر از واحد پول ملی حذف شود علاوه بر اینکه مردم پول کمتری در معاملات حمل می کنند ، از لحاظ روانی نیز احساس می کنند پول کمتری برای خرید روزانه خود می پردازند. حذف صفراز واحد پول ملی کشور در بعد بین المللی موجب می شود در هنگام معاملات ارزش پول ملی ما با ارزهای دیگر با ثبات تر باشد به عنوان مثال در برابر دلار آمریکا بجای ده هزار ریال ، ده ریال (یک تومان) معامله می شود.

بطور اختصار حذف صفرهای پول ملی ۷ مزیت عمده به دنبال دارد که مشتمل بر کاهش حجم اسکناس، سادگی در مبادلات، نگهداری ساده تر حسابها، ارقام و ترازنامهها، اشغال فضای کمتر آمار و اطلاعات مالی در حافظه و هارد رایانهها، نقل و انتقال سهل تر پول، کاهش آثار روانی تورم و نیز صرفه جویی در وقت برای شمارش حجم زیاد اسکناسها است.

حذف صفر از پول ملی ابزاری برای حمایت دولت از اقتدار سیاستهای پولی نیز به شمار می رود . بطور قطع اگر مردم اعتماد خود را نسبت به پول ملی از دست بدهند ، ارزهای خارجی به خصوص آنها که پرستیژ بیشتری دارد ، رواج خواهد یافت . این مساله فشار روانی و اقتصادی زیادی را بر دولتها وارد خواهد کرد . آنگاه سیاستهای اقتصادی نه تنها تحت تاثیر بازارهای مالی بین المللی قرار می گیرند بلکه بانکهای مرکزی خارجی نیز بر سیاستهای اقتصادی تاثیر خواهند گذاشت .

معایب حذف صفر از پول ملی

اولا باید توجه داشت که به لحاظ روانی حذف سه صفر یا چهار صفر از واحد پول ملی خود می تواند تورم زا باشد زیرا در صورت تبدیل اسکناس ۱۰۰۰ تومانی به یک اسکناس و یا سکه ۱ تومانی آیا می توان انتظار قیمتهای زیر یک تومان را داشت؟

ثانیا در صورت حذف ۳ صفر یا بیشتر ، برای خرید یک نان ۱۰۰ تومانی (به قیمت الان) چقدر باید پول بدهیم؟ یعنی ناچاریم اجزای پول هم ایجاد کنیم . مثل قران و شاهی یا عباسی سابق. در واقع یا جنس زیر یک تومان جدید (۱۰۰۰ تومان سابق) نباید داشته باشیم ، یا اجزاء جدید پولی معرفی کنیم که با این کار بر می گردیم جای اول.

عده ای از کارشناسان اعتقاد دارند ؛ حذف صفر از پول ملی مشکلات اقتصادی فعلی را رفع نخواهد کرد و علاوه بر آن که هیچ تاثیر مثبتی بر روی تورم ندارد، تحمیل هزینه های اضافی نیز محسوب می شود .

برخی چاپ اسکناس های ۵۰ و ۱۰۰ تومانی راه کار مناسبی برای مقابله با تورم دانسته اند و می گویند راه مناسبی است تا دیگر نیازی به این قبیل راهکارهای غیر کارشناسی نیز نباشد .برخی دیگر معتقدند با پرداخت بدهی های دولت به سیستم بانکی و کوچک سازی دولت تورم کاهش می یابد و آنگاه نیازی به حذف صفر از پول ملی نخواهد بود.

نام جدید برای پول ملی

بطور طبیعی وقتی صفر از پول ملی حذف شود نیاز به یک نام دیگر احساس می شود. با حذف یک صفر مردم به راحتی تومان را می پذیرند ؛ همانگونه که اینک در تجارت نامی از ریال وجود ندارد و عملا ریال از چرخه ی بازار حذف شده است. اما اگر لازم باشد سه یا چهار صفر از پول ملی حذف شود آنگاه نام پول جدید چه خواهد بود. ریال واژه ای اسپانیائی و تومان واژه ای ترکی است برخی « دارک » را مطرح کرده اند. دارک ظاهرا نام واحد پول دوره هخامنشی و نامی کاملا ایرانی است که از ریشه دارایی می آید.

راهکارهایی موقت تا حذف صفر از پول ملی

بانک مرکزی نه ایران چک بلکه اسکناس ۵۰ و ۱۰۰ هزار تومانی چاپ کرده است. این اقدام بانک مرکزی به نظر می رسد در راستای فرهنگ سازی برای حذف صفرهای پول ملی صورت گرفته است. با نگاهی به ایران چک های جدید عملا چهار صفر از پول ملی حذف شده است. عدد درشت ۵۰ و ۱۰۰ در گوشه ی سمت راست و بالا تداعی کننده ی این امر است که صفر ها از پول ملی رخت بر بسته اند.

بانک مرکزی با این کار ؛ دو برنامه را همزمان به پیش برده است ؛ اولاً با انتشار چک هایی که به مثابه ی پول کاربری دارند ؛ اسکناس درشت ۵۰ و ۱۰۰ هزارتومانی را به راحتی چاپ و منتشر کرده است

؛ ثانياً با حذف چهار صفر و بزرگ نمائی آن این نکته را گوشزد کرده است که عملاً چهار صفر از پول ملی حذف شده است.

موضوع دیگر اینکه؛ همینک وقتی به بازار و تجارت مراجعه شود یک نکته ی قابل لمس به وضوح دیده می شود و آن این است که برای خرید اقلام قیمت بالا مردم خود چهار صفر را از پول ملی حذف کرده اند و به اقلام کمتر از یک میلیون تومان با رقمی یاد می کنند که پسوند هزار ندارد. بعنوان نمونه یخچال ۶۰۰ تومان؛ جاروبرقی ۶۰ تومان؛ تلویزیون ۲۰۰ تومان و ... و برای اقلام بیش از یک میلیون راهکار دیگری پیموده اند که همان حذف چهار صفر را تداعی می کند. به عنوان نمونه قیمت جنسی که ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال یا ۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان ارزش دارد می گویند یک و دوست. با این حساب مردم خود چهار صفر از پول ملی را بی ارزش دانسته و از گفتن آن امتناع می کنند؛ البته برای این قسمت واحد پولی خاصی را بیان نمی کنند.

آنچه مسلم است حذف چهار صفر؛ مناسبتر از حذف سه صفر است چرا که مردم به حذف چهار صفر بطور ناخودآگاه عادت کرده اند.

رئیس کل بانک مرکزی از به نتیجه رسیدن این نهاد در مورد حذف سه صفر از پول ملی خبر داد. او که با «ایسنا» سخن می گفت، افزود: «در ستاد ویژه ای که با هدف بررسی حذف سه صفر از واحد پول ملی تشکیل شده بود در مورد این کار به نتیجه قطعی رسیده ایم و این کار را مفید می دانیم اما در شرایط فعلی اجرای آن را به تاخیر انداخته ایم.» به نظر کارشناسان حذف سه صفر از پول ملی باید در شرایطی اجرا شود که تورم کشور کنترل شده باشد در غیر این صورت مدتی پس از اجرای این طرح به دلیل در پیش گرفتن سیاست های نادرست پولی و مالی نرخ تورم افزایش یافته و به تبع آن صفرهای روی اسکناس ها نیز افزوده می شود. شاید هدف بانک مرکزی نیز ابتدا کنترل نرخ تورم و سپس اجرایی کردن طرح حذف سه صفر از پول ملی در زمان مناسب باشد.

به نظر می رسد زمان اجرایی شدن طرح مزبور سال آینده باشد زیرا محمود بهمنی در گفت و گو با خبرگزاری مهر وعده داده است که نرخ تورم تا پایان سال جاری تک رقمی شود. پس از ۱۶ سال قطعی شد

بحث اصلاح ارقام پولی در سال ۷۲ برای نخستین بار مطرح شد. این پروژه تا شهریور ۱۳۸۶ مسکوت ماند تا اینکه رئیس دولت نهم در همین زمان دستور بررسی حذف سه صفر از واحد پول کشور را صادر کرد. به همین منظور کمیسیونی تشکیل شد تا موضوع کاهش صفرها را به شکل کارشناسی مورد تحلیل قرار دهد. نهایتاً با گذشت ۱۶ سال از اولین زمان مطرح شدن طرح حذف سه صفر، بهمنی خبر قطعی شدن این طرح را به رسانه ها اعلام کرد.

مزایای طرح موافقان حذف سه صفر چندین مزایا را برای طرح مزبور قائل هستند، کاهش هزینه چاپ اسکناس یکی از این موارد است که سالانه هزینه هایی را بر دولت تحمیل می کند. افزایش اعتماد مردم یکی دیگر از مزیت های این طرح است. حذف سه صفر موجب حفظ ارزش پول و اطمینان به پس اندازها می شود. همچنین حجم اسکناس و شبه پول در جامعه کم می شود و با کاهش نقدینگی اعتماد به پول افزایش یافته و پس اندازها بیشتر در قالب پول نگهداری خواهند شد.

کاهش هزینه های معاملاتی دیگر مزیت عنوان شده از سوی کارشناسان است. در حال حاضر برای انجام معاملات نیاز به حجم زیادی از اسکناس هاست. این امر از یک سو موجب می شود که اسکناس های زیادی مورد استفاده قرار گیرند و از سوی دیگر وقت و زمان بیشتری برای عملیات مالی و بانکی صرف می شود.

سادگی در مبادلات، نگهداری ساده تر حساب ها، ارقام و ترازنامه ها، اشغال فضای کمتر آمار و اطلاعات مالی در حافظه و هارد، نقل و انتقال سهل تر پول، کاهش آثار روانی تورم و صرفه جویی در وقت برای شمارش اسکناس ها، کاهش نیاز به استفاده از چک های بانکی به شکل بی رویه و

اثرات روانی بر جامعه خواهد گذاشت. کارشناسان بانکی می گویند: «در این شرایط به طور حتم عده ای تلاش خواهند کرد تا در طول این فرآیند، قیمت کالاهای خود را افزایش داده و به این ترتیب بر مبنای پول جدید کالاهای خود را با قیمت بالاتری ارزش گذاری کنند. عدم امکان نظارت بر بازارها در چنین شرایطی با توجه به پیچیدگی اجرای این تصمیم موجب خواهد شد سطح عمومی قیمت ها در کشور افزایش یابد.

حذف شش صفر از پول ملی ترکیه تورم بالا در کشور ترکیه و بی ارزش شدن پول ملی این کشور در سال های آخر قرن گذشته میلادی سبب شد تا زندگی ساکنان این کشور بسیار سخت شود. بر اساس گزارش های موجود در سال های آغازین قرن بیست و یکم میلادی مردم ترکیه برای خرید یک قرص نان باید چند میلیون لیر ترکیه هزینه می کردند. همین مساله سبب شد تا برنامه های اصلاحات اقتصادی در این کشور با جدیت بیشتری پیگیری شود.

در روز اول ماه ژانویه سال ۲۰۰۴ میلادی دستورالعمل حذف شش صفر از لیره ترکیه ارائه شد و اجرای آن به ابتدای سال ۲۰۰۵ میلادی موکول شد. در این روز اسکناس ها و سکه های تازه با نام «لیره جدید ترکیه» وارد بازار این کشور شد. اجرای این طرح زمینه را برای رشد اقتصادی این کشور فراهم کرد اما تاکید این تاثیرگذاری را می توان در سیاست هایی جست و جو کرد که عامل این رشد بودند. کارشناسان اقتصادی صندوق بین المللی پول دلیل تاثیرگذار بودن سیاست حذف شش صفر از واحد پول ملی در اصلاح اقتصاد این کشور را موفقیت آنها در مهار تورم می دانند. کشور آذربایجان نیز با تغییر نام واحد پولی این اقدام را در پیش گرفت.

حذف ۱۰ صفر از پول ملی زیمبابوه آخرین نمونه در این زمینه به کشور زیمبابوه مربوط می شود. دولت این کشور ۱۰ صفر از پول ملی خود را حذف کرد. حذف صفر واحد پولی کشورها، نخستین بار در آلمان و پس از جنگ جهانی دوم رخ داد. این کشور زیر فشار اقتصادی ناشی از جنگ

جهانی دوم و خسارت های بر جای مانده از آن، تورمی شدید را تجربه می کرد که سیاستگذاران اقتصادی آلمان را وادار به حذف صفرها از مارک کرد.براین اساس ۱۰۰ مارک قدیم معادل یک مارک جدید اعلام شد و دو صفر از پول ملی آلمان حذف شد.

رکورددارترین کشور در حذف صفر هر چند در دهه های گذشته، کشورهای گوناگونی به حذف صفرها و تغییر واحد پولی خود اقدام کرده اند، اما رکورددار این تغییرات کشور برزیل است به گونه ای که تاکنون این کشور در شش مرحله، ۱۸ صفر از جلوی واحد پولی خود حذف کرد و هشت بار نیز واحد پولی را تغییر داد.از سال ۱۹۶۰ تاکنون در ۷۱ مورد دولت های در حال توسعه مجبور شده اند چندین صفر را از پول ملی خود حذف کنند.در تمام موارد، دولت ها پیام آشکاری را برای جامعه بین المللی فرستادند و آن این که سیاست های اقتصادی دولت در گذشته اشتباه بوده است

جمع بندی مطلب

آنچه مسلم است دستور حذف صفر از پول ملی صادر شده است . اینکه یک یا چند صفر ازپول ملی حذف شود به بررسی کارشناسانه ی اقتصاددانان بستگی دارد.

در خصوص اینکه حذف صفر از پول ملی اثرات تورمی دارد ؛ یا نه ؛ بین کارشناسان مسائل اقتصادی اختلاف نظر وجود دارد. اما نکته ای که لازم است کارشناسان اقتصادی آن را در نظر بگیرند این است که اکنون مردم بطور ناخودآگاه و بطور داوطلبانه نسبت به حذف چهار صفر از پول ملی اقدام کرده اند.

شاید لازم باشد پول های درشت تری چاپ شوند تا مردم از حمل پول های کم ارزش و حجم پرکن خودداری کنند. بی شک تغییر در ماهیت اسکناس ها ؛ هزینه های هنگفتی را بر بدنه ی دولت و همینطور بر هزینه های غیر مرتبط مردم وارد خواهد کرد. هرچقدر کاهش این فشار در دوران تورم و گرانی های موجود کمتر باشد ؛ به یقین فشار بر دهک های پائین جامعه کمتر خواهد بود.